

16.11.2015.

Zastrašujući novi svijet Ne može se reći: nije se znalo

Piše: **Branko Štefanović**

Osnivač i predsjednik Upravnog vijeća Veleučilišta Vern.

Fotografija: Google.com

Kakve veze imaju ratni izbjeglice i ekonomski emigranti s ulaganjem u automobilni automobil!? Nikakve. Ili možda ipak ...

Početak srpnja ove godine sudjelovao sam, kao gost, na konferenciji koja jednom u dvije godine okuplja poslovnu i ex-političku kremu Europe plus nešto šire (među stotinjak aktualnih poslovnih i ex-političkih elitnih europskih lidera našlo se nešto ruskih tajkuna i nekoliko amerikanaca) da bi se raspravljalo na unaprijed zadanu temu. Ne spominjem ni zemlju, ni grad ni naziv konferencije, jer tamo se sve događa u strogo zatvorenom krugu, bez medija, kako bi oni koji iza kulisa gruntaju i drmaju sudbinom planeta mogli što slobodnije iznositi svoja promišljanja globalnih poslovno-političkih izazova. Preporučeno je od organizatora ne iznositi u javnost pojedinosti, pogotovo ne citirati i imenovati nositelje komentara i stavova, ali se smije javno referirati na opća mjesta diskusije pa ću si stoga dozvoliti da ovdje parafraziram naslov ovogodišnje teme: *Zastrašujući novi svijet* - te da, iz osobne perspektive konzervativno-liberalno-socijalno-demokratskog poduzetnika, prokomentiram neka glasna razmišljanja na tu prijeteću temu.

Govorilo se o prijetnjama vezanim uz Rusiju i Ukrajinu te mogućim širim i dubljim implikacijama tog konflikta, o prijetnjama ISIL-a, Al kaide, Boko-Harama ..., o *cyber*

security-ju koji zapravo ne postoji, jer romantični bijeli *klaudovi* u koje mi Europljani pospremamo podatke zapravo su ogromna postrojenja u privatnom vlasništvu locirana negdje u SAD-u ...

Kao jedna od glavnih zastrašujućih prijetnji novoga svijeta dojmljivo je najavljen (već tada!) val ratnih izbjeglica i ekonomskih migranata, koji će za koji mjesec zaista zatresti Europu. Ne može se, dakle, reći: nije se znalo. Ali se može, čak mora, upitati: pa kako nas je onda to uspjelo zateći tako nespremne!?

Prema kojem kriteriju će *self-driving car* odlučiti u situaciji kad mu ne preostane ništa drugo do li zabiti se u stado ovaca s jedne strane ceste ili skupinu dječice s druge

No na konferenciji nije bilo nespremnih, jer, između ostalog, u tom je kontekstu rečeno nešto što mi se, u smislu zastrašivanja, čini jezivo zanimljivim - da prijetnja izbjeglicama zapravo predstavlja izazovnu poslovnu priliku. Kako? Pa, reče jedan, znate li tko se u Americi za vrijeme zlatne groznice najviše obogatio? Nisu to bili pomamni tragači za zlatom. Oni malobrojni koji su uz krajnje opasno, često pogubno traganje uspjeli naći grumenčice uglavnom su ih ubrzo rastopili u whiskey-u i/ili prokockali i/ili prokur..., pardon (pa gledali smo western). Umjesto njih, silno se obogatiše proizvođači i prodavači posuda za ispiranje pijeska i Levi Strauss. Zanimljiv je to poslovno-poduzetničko-etički diskurs. Moram priznati mene više hvata jeza od njega nego li od vala izbjeglica. A prvi su ga, zasad najbolje i najizravnije primijenili beskrupulozni krijumčari ljudima, a potom ubrzo i neki taksisti iz komšiluka.

I dok su izbjeglice nekima prijetnja, nekima poslovna prilika, prisutna poslovno-politička gospoda, ako ne baš sva onda velika većina njih, impresionirana je novim hit izumom koji se nazire, a zove se *self-driving car*. Kad bismo se malo zaigrali u prijevodu ove sintagme, ne samo na hrvatski jezik, dobili bismo sljedeću semantičku besmislicu: automobilni automobil. E, da se barem radi samo o semantici. Pitam se, u čudu, što čovjeku treba automobilni automobil!? Osim što će automobilska industrija profitirati, koje će postojeće probleme čovječanstva ta vrtoglavo skupa besmislica riješiti, a koje nove će mu nametnuti? Pazite, nije u pitanju samo proizvesti tu igračku, već joj prilagoditi cjelokupnu prometnu infrastrukturu, da bismo se, kojeg li napretka, umjesto sjedanja za volan, zavalili na stražnjem sjedalu, čitali novine, ili poslovne izvještaje, ili se pripremali za neki sastanak, ili radili neke ugodnije radnje, možda spavali, možda se trijeznili, možda ..., dok nas auto vozi sam.

Pa čovječe, što ne uzmeš taksi!?

Pantim neke zanimljive komentare na temu samovozećeg automobila iznesene na nedavnom Svjetkom gospodarskom forumu u Abu Dabiju. U kontekstu etičkih aspekata zastrašujućeg bombardiranja inovacijama, jedan se pita: prema kojem kriteriju će *self-driving car* odlučiti u situaciji kad mu ne preostane ništa drugo do li zabiti se u stado ovaca s jedne strane ceste ili skupinu dječice s druge.

Kakve veze imaju ratni izbjeglice i ekonomski emigranti s ulaganjem u automobilni automobil!?

Nikakve. Ili možda ipak ...